

نقد کتاب رامین جهان‌پور

نگاهی به مجموعه داستان «در آفریقا همه چیز سیاه است»

۴ داستان دربارهٔ رتش بعث

مجموعه داستان «در آفریقا همه چیز سیاه است» نوشته ساسان ناطق از چهار داستان کوتاه تشکیل شده‌است که در چهار داستان در مورد عراق است و شخصیت‌های محوری این مجموعه داستان، افراد عراقی هستند. سه داستان اول کتاب در مورد جنگ ایران و عراق و در مورد افسران و سربازان بعثی است و زمان و مکان داستان چهارم کتاب هم مربوط به کشور عراق در دوران پس از جنگ است.
آنطور که از پیرنگ کتاب‌ها می‌فهمیم نویسنده داستان‌ها را بر اساس خاطرات افسرهای بعثی و پس از گپو گفت با آنها تنظیم کرده و به انتشار برده است و شاید امتیاز و فاکتور مهم و اصلی داستان‌های کتاب، ساختارشان باشد که فضایی تقریباً مغفول به کتاب داده است و همچنین اشار‌های هم داشته به مستندات و حوادثی که در زمان جنگ برای بعثی‌ها اتفاق افتاده که یکی از آنها منجر شدن هلیکوپتر عراقی به دستور خود صدام است که در آن یکی از وزرای وقت صدام و ژنرالش به هلاکت می‌رسند. در همین‌افش اعدام و تیر خلاص زدن به سربازها و افسرانی است که با وظیفه‌شان در مورد افسران و سربازان بعثی است و فاکتور مهم و اصلی داستان اول کتاب ما با یک افسر مزدور بعثی روبه‌رو هستیم که در زمان جنگ عراقی‌ها قمار دارد یک جایزه شتوفنی تعیین کرده است. روزمنده ایرانی با نوبوتائیش هر روز غذای زمندگان ایرانی را به اول خط می‌رساند و عراقی‌ها نمی‌توانند شکارش کنند. در روایت این داستان رگه‌هایی از طنز هم می‌بینیم اما داستان آخر کتاب یعنی «کراوات» در مورد مردی عراقی است که پس از به پایان رسیدن جنگ ایران و عراق به قصد نزدی وارد خانه مرد ثروتمندی می‌شود و به جای اینکه از آن خانه طلا و پول بدزدد سراغ کمد لباس‌های گران‌قیمت صاحبخانه می‌رود و عاشق کراواتی می‌شود که دیده است. در این داستان طنز، نویسنده نیم‌نگاهی هم به تأثیر تجملات و زندگی غربی در عراق دارد، در چند داستان آخر، هیچ ربطی به سه داستان اول که در جبهه می‌گذرد ندارد. نویسنده، طنز اجتماعی را نکار از روی ناچاری و برای بیشتر شدن صفحات کتاب وارد کتاب کرده است، چون این موضوع را می‌شد حتی در فضای خودمان هم به تصویر کشید و عراقی بودن شخصیت‌های داستان کراوات خیلی به انسجام کلیت ماجراهای داستان ارتباط پیدا نمی‌کند و چه بسا که از یک بدست بودن مجموعه هم کاسته است. به طور کلی نویسنده در این کتاب به رزوال و بی‌اخلاقی و مشکلات داخلی و فضای تیره و تاریک نظامیان عراقی در دوران جنگ با ایران پرداخته است که انگار از روی اجبار وارد جنگ شده‌اند و هیچ هدف مشخصی در جنگ دنبال نمی‌کنند. اسم کتاب هم از امتیازهای کتاب است که نویسنده خواسته است بهام داستانش را با انتخاب اسم کتاب نشان بدهد و مخاطب را به کنجکاو و یادار، چون وقتی کتاب را می‌خوانیم متوجه می‌شویم آفریقا فقط یک اسم رمز و تمثیلی در وقایع داستان است و ربطی به کشور آسیای عراق ندارد اما در داستان مشکلات دیگری هم وجود دارد، مثلا نویسنده کلمه کراوات (در جاهایی «کرات» نوشته و «بنلوی» یا همان ظرف فلزی سربازها را «بنلی» نوشته که این را دیگر نمی‌توان به گردن حرف‌چوبچین گذاشت. مجموعه داستان «در آفریقا همه چیز سیاه است» در ۶۴ صفحه توسط انتشارات شهرستان ادب منتشر شده است.

۴ دیده‌بان

پیام دشوار جشنواره تئاتر فجر در آستانهٔ برگزاری این رویداد
در آستانهٔ برگزاری سی‌ونهمین جشنواره تئاتر فجر، **حسین مسافر آستانه دبیر این رویداد** به اهالی هنر تئاتر پیام داد. به گزارش «جوان» به نقل از روابط عمومی جشنواره، حسین مسافر آستانه دبیر سی‌ونهمین جشنواره تئاتر فجر در آستانه برگزاری این رویداد در پیام خود به اهالی هنر تئاتر نوشت: «ما ستانم قد، دست در دست شما ایستاده‌ایم، تا تئاتر زنده باشد. زنده باشد تا ما زنده بمانیم.» در متن پیام مسافر آستانه آمده است: «این را به رسم ادب و برپای ثبت در تاریخ خواهیم نوشت، باور دارم که هیچ‌گاه، هیچ چیز، نمی‌تواند جان و قدرت یکپارچه هنری را که همه چیزمان است، بگیرد. ما سراسر با عشق هستیم. همه این‌از هم گسستگی را که جهان پیرامون ما را با خود تا مرز نابودی پیش برده، می‌توان با همبستگی و همدلی و پایان رساندن ما می‌اندیشیم که می‌توان از شرایط موجود، بهترین نتیجه را گرفت. ما به امید پایان یافتن این ابدیمی منتهوس نخواهیم نشست، تا نور این روشنایی زندگی بخش، کم‌توان‌تر از همیشه شود. ما تمام قد، دست در دست شما ایستاده‌ایم، تا تئاتر زنده باشد. زنده باشد تا ما زنده بمانیم.» سی‌ونهمین جشنواره تئاتر فجر ۲۰۱۴پنجم برگزار می‌شود.

۴ رویداد

روزنامه جوان | شماره ۶۱۳۳ | چهارشنبه ۸ بهمن ۱۳۹۹ | ۱۳ جمادی‌الثانی ۱۴۴۲ | اذان ظهر: ۱۲:۱۷ | غروب آفتاب: ۱۷:۲۷ | ۱۷:۴۶ مغرب: ۲۲:۴۶ | اذان صبح فردا: ۵:۴۱ | طلوع آفتاب: ۷:۰۷ |

در گفت‌وگوی «جوان» با اسماعیل امینی مطرح شد

لبخند «جشنواره ملی چاپ» به زبان فارسی

باید توجه فعالان حوزه چاپ به ویژه طراحان برجسب‌ها، بسته‌بندی‌ها و تبلیغات تجاری و صنعتی را به پاسداشت زبان فارسی جلب کرد

■ مسعود دانش‌منش

این روزها دفتر امور چاپ و نشر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در تدارک برگزاری بیستمین دوره «جشنواره ملی چاپ» است؛ رویدادی که امسال به دلیل شیوع کرونا از تاریخ همیشگی خود در ۱۱ شهریور به زمستان منتقل و با نام‌ی‌شگاه مجازی کتاب تهران هم‌زمان شد. ۱۱ شهریور مصادف با روز ملی صنعت چاپ بود اما اتفاق ویژه، حضور یکی استاد ادبیات فارسی در جمع داوران جشنواره است؛ اقامی که به نظر می‌رسد در ادامه تغییر رویکرد جشنواره از سال قبل صورت گرفته و توجه بیشتر به ابعاد فرهنگی حوزه چاپ را به دنبال داشته است.

■ پیوند هویت ملی با زبان فارسی

رویداد صنعتی به نام جشنواره ملی چاپ، با دعوت از دکتر اسماعیل امینی، شاعر، پژوهشگر و مدرس ادبیات به پاسداشت زبان فارسی توجه شده داده است. امینی در گفت‌وگو با «جوان» با اشاره به اینکه صنعت چاپ با زیبایی‌شناسی مرتبط است، گفت: در بسته‌بندی و تبلیغات، علاوه بر اینکه گرافیک و طراحی در جلب توجه تأثیر دارد، توجه به سلامت زبان فارسی و انتخاب‌های زیبا حتی در حد انتخاب رسم‌خطی زیبا، نشانگر ذوق، هنر و به ویژه نشانگر اصالتی است که آن تولیدکننده برای مصرف‌کننده‌هائل می‌شود.

این استاد و منتقد ادبیی درباره اینکه چطور می‌توان سنایر رویدادها در زمینه‌های مختلف را در پیوند با زبان فارسی بازتعریف کرد، با بیان اینکه زبان فارسی ابزار ارتباط و اطلاع‌رسانی است و علاوه بر آن برای ما جنبه هویتی هم دارد، توضیح داد: بخش عمده‌ای از فرهنگ و پیشینه ما از طریق متون ادبی به دست‌مان رسیده است. همچنین نشر و اطلاع‌رسانی برای جامعه جهانی، تر جمان گنجینه عظیمی از فرهنگ انسانی است. وی افزود: در روزگار که به نظر می‌رسد مسائل اقتصادی با سیاسی در اولویت هستند، گاهی ممکن است ضرور شود صحبت از سلامت و زیبایی زبان فارسی جایی ندارد. اما اگر جنبه دیگر نگاه کنیم، یعنی زبان فارسی را یکی از ارکان هویت ملی ببینیم و آن را عامل پیوستگی درون مرزهای خودمان، همچنین هم‌راه ما به عنوان صاحبان یک گنجینه فرهنگ بشری بدانیم، اهمیتش را متوجه می‌شویم.

معرفی ۱۶ فیلم راه یافته به سودای سیمرغ فجر ۳۹

«قاتل و وحشی» حمید نعمت‌الله مجوز نمایش نگرفت

دبیر سی‌ونهمین جشنواره فیلم فجر در قالب یک نشست زنده اینترنتی ضمن رونمایی از سوپرسر این دوره، فهرست نهایی فیلم‌های جدول آکران جشنواره را اعلام کرد. پس از پایان کار هیئت داوران سی‌ونهمین جشنواره فیلم فجر و مشخص شدن فهرست فیلم‌های نامزدشده در بخش‌های مختلف، سیدمحمدمدحت طباطبایی‌زاد دبیر این دوره از جشنواره، دپروز در یک نشست زنده اینترنتی، ترکیب نهایی فیلم‌های قابل آکران در این دوره را اعلام کرد. در این دوره از جشنواره فیلم فجر که به دلیل شرایط ویژه کرونایی، بدون هیئت انتخاب در حال برگزاری است، ۱۰۱ فیلم فرم تقاضای حضور در جشنواره را پر کردند که از این تعداد تنها ۶۲ فیلم شرایط لازم برای ورود به جشنواره را داشتند و توسط هیئت سفعت داوران مورد ارزیابی در قالب بخش اصلی جشنواره یعنی «سودای سیمرغ فجر» قرار گرفتند. از میان آثار داوری‌شده، تنها فیلم‌هایی امکان ورود به جدول آکران جشنواره سی‌ونهم را پیدا کرده‌اند که حداقل یک بخش از نگاه هیئت داوران، نامزد دریافت سیمرغ شده باشند. در همین مینا دبیر جشنواره فهرست ۱۶ فیلم را که با نامزدی در حداقل یک بخش

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

صاحب امتیاز: پیام‌آوران نشر روز مدیرعامل و مدیر مسئول: عبدالله گنجی سردبیر: غلامرضا صدقیان آدرس: تهران، خیابان شهید مطهری تقاطع میزای شیرازی، پلاک ۲۸۴ سازمان آگهی‌ها: ۸۸۴۹۸۴۵۰ روابط عمومی: ۸۸۴۹۸۴۴۸، شماره: ۶-۴۰۵۶۳۴۴ ۸۸۴۹۸۴۴۰ توزیع: شرکت نشر گستر امروز ۸۸۸۶۲۱۹۴ چاپ تهران: چاپخانه روزنامه جوان www.javanonline.ir

روزنامه جوان | شماره ۶۱۳۳ | چهارشنبه ۸ بهمن ۱۳۹۹ | ۱۳ جمادی‌الثانی ۱۴۴۲ | اذان ظهر: ۱۲:۱۷ | غروب آفتاب: ۱۷:۲۷ | ۱۷:۴۶ مغرب: ۲۲:۴۶ | اذان صبح فردا: ۵:۴۱ | طلوع آفتاب: ۷:۰۷ |

حکمت

امام حسن عسکری(ع):
کوشنده ترین مردم کسی است که گناهان را رها سازد.
(تحف العقول،ص ۴۸۹)

پروفسور دکتر علی شریعتی

دانشگاه علامه طباطبائی

فلسفه و فقه اسلامی
دانشیار مرکز تحقیقات فلسفه و فقه اسلامی
دانشیار مرکز تحقیقات فلسفه و فقه اسلامی

فلسفه و فقه اسلامی
دانشیار مرکز تحقیقات فلسفه و فقه اسلامی
دانشیار مرکز تحقیقات فلسفه و فقه اسلامی

فلسفه و فقه اسلامی
دانشیار مرکز تحقیقات فلسفه و فقه اسلامی
دانشیار مرکز تحقیقات فلسفه و فقه اسلامی

فلسفه و فقه اسلامی
دانشیار مرکز تحقیقات فلسفه و فقه اسلامی
دانشیار مرکز تحقیقات فلسفه و فقه اسلامی

فلسفه و فقه اسلامی
دانشیار مرکز تحقیقات فلسفه و فقه اسلامی
دانشیار مرکز تحقیقات فلسفه و فقه اسلامی

۴ رادیو

۴ نما حسین کشتار

یک قورباغه بی حال و تببل!

■ افشین علیار

شش قسمت از یک سریال را می‌توان به اصطلاح اوپنینگ قلمداد کرد که به آشنایی مخاطب با فضا و موقعیت سریال می‌پردازد. اما مشکل برزرق و برق «قورباغه» بعد از شش قسمت هنوز نتوانسته مخاطب را در گیر فضای کلی کند. هومن سیدی به عنوان نویسنده، تدوینگر و کارگردان قبل از قورباغه هم میل به فرم گرایب در فیلم‌های سینمایی‌اش داشت، به طوری که خاستگاه او در ساختار استفاده از تمهیدات لازم از فرم به محتوا رسیدن است که همین تکنیک گرایب او در به‌وجود آوری فرم برای تعداد محدودی می‌تواند فاعلگیر کننده باشد.

اساساً بهره‌گیری سیدی از تکنیک که می‌توانیم با ارفاق نام آن را فرم بگذاریم، باعث به وجود آمدن موقعیت‌های عجیب و غریب در آثار او شده است اما در قورباغه سیدی در ایجاد به‌وجودآوری فرم تلاش‌های بسیاری کرده است که اساساً جواب لازم را نگرفته و آنچه قرار بوده در قورباغه شکل بگیرد، برداشتی حیرتانگیز و جدید از سریال‌سازی بوده است اما آنچه در ساختار می‌بینیم می‌تواند بخش زیادی از آن دوباره‌سازی از سریال یا فیلم‌های امریکایی یا اروپایی باشد، حجم بالای خشونت در قسمت‌ها به خصوص در اولین قسمت، تنها می‌تواند برای قشر جوان و نوجوان حیرتانگیز باشد. سیدی در همان قسمت اول و شروع داستان با در نظر گرفتن زوایای دوربین یا پلان – سکانس قصد داشته است فضای انگستری به وجود بیاورد. زخمی شدن یک پلیس و دردیندین اسلحه او شروع روایت اصلی است اما همین هسته مرکزی است و با کشته شدن جواد و فرید رامین سریال را به جلو می‌برد.

مسئله غلظت خون او جایه‌جایی قلبیش و زنده ماندنش در قسمت نخست حاکی از آن است که قورباغه به موازات سروشکل جدی‌اش می‌تواند یک اثر فانتری هم باشد. به یاد بیاورید که رامین تریشن می‌گوید و قرار است دوربین که در جلو ورود اما در قسمت دوم با اینکه رامین شروع کند که این قسمت است اما دوربین سمت سروش و آبد می‌رود که این می‌تواند یک اشتباه در بیان روایت محسوب شود.

اینکه سروش و آبد چگونه زیردست‌های نوری می‌شوند و کسی که بیماری ام‌اس دارد، چگونه می‌تواند یک آدمکش باشد از نکات بحث‌برانگیز سریال است که در ادامه شاید به آن پاسخ داده شود. حضور فرهاد و مرگ او توسط رامین فقط یک قسمت را به خود اشتغال اختصاص داده که برای یک قسمت زیادی است، اما در قسمت چهارم سریال وارد انتراک می‌شود و یک انگشت پیدا شده در ماشین باعث

۴ رادیو

در گفت‌وگوی «جوان» با تهیه‌کننده ویژه برنامه رادیویی «مهر خاوران» مطرح شد
تحلیل گذشته و آینده انقلاب اسلامی با نگاه به بیانیه گام دوم

■ محمد صادقی

شبکه رادیویی «گفت‌وگو» به مناسبت تکریم و ارج نهادن به سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی و نیز تبیین و روشنگری پیرامون ابعادی از مکتب و گفت‌مان الهی انقلاب اسلامی و بیان گوشه‌ای از دستاوردهای شگفت حماسه‌های پنجم ۱۳۵۷ ویژه برنامه «مهر خاوران» را تدارک دیده است. فریدون ماهر تهیه‌کننده برنامه مهر خاوران در گفت‌وگو با «جوان» گفت: این مجموعه که در طول ایام الله دهه فجر روی آنتن رادیو گفت‌وگو می‌رود، محور و تمرکز اصلی خود را بر بیانیه گام دوم دارد.

داده است که در ۲۴ بهمن سال ۱۳۹۷ از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی صادر شد؛ بیانیه‌ای که به عنوان سند راهبردی و نقشه راه انقلاب اسلامی، ضمن تحلیل اوضاع و احوال رژیم طاغوت به دلایل وقوع انقلاب اسلامی، بخشی از دستاوردهای آن و نیز چگونگی و الزامات پیمودن راه آینده و غایات انقلاب‌مان می‌پردازد. وی در ادامه عنوان کرد: در واقع مهر خاوران می‌کوشد کلان موضوعات «تبیین و بررسی دیپلماسی عزتمند در آینده بیانیه گام دوم انقلاب»، «تبیین و بررسی آزادی آرمان تمدن‌ساز در نوبن اسلامی و تشکیل امت واحده در گام دوم انقلاب»، «بررسی مفاهیم جامعه‌پرداز و نظام‌سازی اسلامی از منظر بیانیه گام دوم انقلاب»، «بررسی نقش و رسالت جوانان در بیانیه گام دوم انقلاب»، «بررسی مفهومی دوگانه «اسلام» و «سنت‌گرا» از منظر بیانیه گام دوم انقلاب»، «دشنم شناسی و بصیرت ملی هدف انتظار رهبر معظم انقلاب در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی»، «بررسی دانشگاه تراز انقلاب اسلامی از منظر بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی»،

فلاش‌بک می‌شود.

فلاش‌بک طنز آمیز یا زاویه دوربین‌های عجیب ربطی به ساختار کلی پیدا نمی‌کند، به طوری که انگار بی دلیل یا یک سریال کمدی هجو طرف هستیم. در قسمت پنجم حضور فراک سریال را به سمت و سوی عاطفی و عاشقانه می‌برد و وارد مرحله جدیدی می‌کند که آن انگشت با تمامی ویژگی‌های فانتری، مخاطب را تحت تأثیر قرار می‌دهد. ماجرای همینوتیزم آن مأمور آگاهی و اینکه رامین چه زود به راز و رمز آن انگشت بی‌می‌برد به شدت عجیب است، هر چند گفته شده رامین در کدوکی تیز هوش بوده است اما کاراکتر او واکنش‌هایش نمی‌تواند باهوشی او را جلوه دهد، این شاید به دلیل بازی صابر ابر و واکنش‌های سطحی او باشد، از سوی دیگر هومن سیدی در نشئه نگه داشتن مخاطب تسلط کامل دارد اما این تسلط اقتداره هم کافی نیست چراکه سیدی با استفاده از پیچیدگی‌های می‌خواهد مخاطب را در هر قسمت با غافلگیری مواجه کند اما این غافلگیری نمی‌تواند خیره‌های فیلمنامه را پر کند، به طور مثال در قسمت ششم چند پلیس در تعقیب رامین نمی‌توانند او را دستگیر کنند، گیر افتادن او در ماشین حمل گوشت و یک فلاش‌بک کوتاه چیزی و یک قسمت اضافه نمی‌کند.

دوربین به شدت لرزش‌های بی‌مورد دارد که قاب‌ها را شلخته کرده است، این لرزش‌ها دلیل‌بر تیش زایی قصبه نمی‌شود. اساساً تنش باید از فیلمنامه بیاید، نشان دادن این حجم از خشونت و سیاه‌نمایی جامعه به شدت ناملموس است، اضافه کنید که دیالوگ‌های استفاده‌شده به شدت کجول و بازاری و است و به دهان بازی‌گران و ناایز‌بگران سریال نمی‌نشیند، استفاده از کنترباس و بول‌ون سل و کمانچه در موسیقی در بیشتر سکانس‌ها مخاطب را خسته می‌کند. اینکه قورباغه می‌تواند در مسیر درشتش گام بردارد سوال مهمی است که پاسخش در قسمت‌های بعدی مشخص می‌شود.

پس از دیدن قسمت اول از سریال یا فیلم‌های امریکایی یا اروپایی باشد، حجم بالای خشونت در قسمت‌ها به خصوص در اولین قسمت، تنها می‌تواند برای قشر جوان و نوجوان حیرتانگیز باشد. سیدی در همان قسمت اول و شروع داستان با در نظر گرفتن زوایای دوربین یا پلان – سکانس قصد داشته است فضای انگستری به وجود بیاورد. زخمی شدن یک پلیس و دردیندین اسلحه او شروع روایت اصلی است اما همین هسته مرکزی است و با کشته شدن جواد و فرید رامین سریال را به جلو می‌برد.

«بایستگی‌های نظام انقلابی و بازساخت شاخص‌های نظام انقلابی» و در نهایت «زمینه‌های از تقای بینش سیاسی مردم از نگاه بیانیه گام دوم رهبر معظم انقلاب» را هدف بحث و نظر قرار دهد. ماهر گفت: در این برنامه جمعی از کارشناسان سیاسی با آرای مختلف در هر برنامه حاضر خواهند بود. در هر برنامه، ضمن گفت‌وگو درباره کلان موضوعات و محورهای مرتبط، متناسب با هر موضوع و بحث، بخشی از دستاوردهای انقلاب و نیز راه‌ای از پرسش‌ها درباره چرایی وقوع انقلاب اسلامی هدف بحث گذاشته می‌شود. مهر خاوران کاری از گروه سیاسی و اجتماعی رادیو گفت‌وگوست و از ۱۲ تا ۲۲ بهمن ساعت ۱۷:۳۰ تا ۱۸:۴۵ بخش خواهد شد. این برنامه با اجرای حامد حسینی، امیرعلی عسگری و مهدی تیزری روی آنتن خواهد رفت.

رادیو گفت‌وگو روی موج اف‌ام دیف ۱۰۲٫۵ کیلوهرتز شنیده می‌شود. همچنین برنامه‌های این شبکه را می‌توانید با نصب نرم‌افزار ایران صدا شنونده و بیننده باشید.